

Türkiye’de Yükseköğretim Yönetimi Alanında Üretilen Doktora Tezlerine İlişkin Bir İnceleme

A Review of Dissertations in the Field of Higher Education Management in Turkey

Ayhan AYDIN, Abdullah SELVİTOPU, Metin KAYA

ÖZ

Bu çalışmanın amacı, 2006-2016 yılları arasında yükseköğretim yönetimi alanında Türkiye’de yapılmış olan doktora tezlerinin mevcut durumunu konu, yöntem ve veri analiz teknikleri açısından incelemektir. Bu çalışma, nitel araştırma yöntemi desenlerinden durum çalışması deseniyle tasarlanmıştır. Araştırmada örneklem seçimi, amaçlı örneklem yöntemi olan ölçüt belirleme tekniği ile yapılmıştır. Veriler, içerik analizi tekniği ile analiz edilmiştir. Çalışmada elde edilen bulgulara göre doktora tezlerinin büyük çoğunluğunun kamu üniversitelerinde ve eğitim bilimleri anabilim dalında üretildiği, yükseköğretim yönetimi ile ilgili tez sayısında da belirgin düzeyde artış olduğu saptanmıştır. Tezlerde, kurumsal yapı ve yönetim süreçleri, finansman yönetimi, kurumsal performans ve etkinlik ile yükseköğretimde küreselleşme konularının sıklıkla çalışıldığı gözlenmiştir. Alanda üretilen doktora tezlerinin ağırlıklı olarak nicel yöntemle yürütüldüğü, nitel ve karma yöntemin araştırmalarda daha az sıklıkla kullanıldığı belirlenmiştir. Örneklem tekniklerinde tesadüfi, tabakalı, amaçlı ve kolay ulaşılabilir, veri analizinde ise nicel veri analiz tekniklerinin sıklıkla kullanıldığı saptanmıştır.

Anahtar Sözcükler: Yükseköğretim, Yükseköğretim yönetimi, Yükseköğretim çalışmaları

ABSTRACT

The purpose of this study is to review the theme, method and data analysis techniques of dissertations in the field of higher education management between the years 2006-2016. The study was designed as a qualitative case study. As a type of purposive sampling, criterion sampling method was used in the process of sampling. Data were analyzed using content analysis technique. Findings showed that most of the dissertations were prepared in public universities and educational sciences departments. It was also found that there has been a noteworthy increase in the number of dissertations over years. Institutional structure and management processes, financial management, institutional performance, efficiency and globalization in higher education were the most popular themes. Quantitative method was highly adopted in doctoral dissertations whereas qualitative and mixed methods were used more rarely. Random, stratified, purposive and convenient sampling methods were utilized as sampling methods and for data analysis, quantitative techniques were the most preferred ones.

Keywords: Higher education, Higher education management, Higher education studies

Aydın A., Selvitopu A., & Kaya M. (2018). Türkiye’de yükseköğretim yönetimi alanında üretilen doktora tezlerine ilişkin bir inceleme. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi/Journal of Higher Education and Science*, 8(2), 305-313. <https://doi.org/10.5961/jhes.2018.273>

Ayhan AYDIN

ORCID ID: 0000-0003-4399-9654

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Eskişehir, Türkiye
Eskişehir Osmangazi University, Faculty of Education, Department of Educational Sciences, Eskişehir, Turkey

Abdullah SELVİTOPU

ORCID ID: 0000-0001-5093-9444

Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Karaman, Türkiye
Karamanoğlu Mehmetbey University, Faculty of Education, Department of Educational Sciences, Karaman, Turkey
a_selvi20@hotmail.com

Metin KAYA

ORCID ID: 0000-0002-8484-0650

Bayburt Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Bayburt, Türkiye
Bayburt University, Faculty of Education, Department of Educational Sciences, Bayburt, Turkey

Geliş Tarihi/Received : 31.01.2018

Kabul Tarihi/Accepted : 12.03.2018

GİRİŞ

Yükseköğretim alanında yayınlanan kitap, dergi ve raporların yanı sıra açılan lisansüstü programlar dikkate alındığında yükseköğretimin akademide temel bir araştırma alanı olarak değerlendirildiği söylenebilir. Tarihsel süreç bağlamında yükseköğretim alanı öncelikli olarak Amerika, daha sonra ise Avrupa'da büyük önem kazanmış ve araştırmacıların dikkatini çekmiştir. Dünya savaşlarının sonunda oluşan konjonktürde, yükseköğretimin politik, ekonomik, sosyo-kültürel ve akademik anlamda son derece önemli bir eğitim kademesi olduğunun farkına varılmasıyla Amerika'da olduğu gibi Avrupa'da da yükseköğretim çalışmalarına büyük değer vermeye başlanmış ve üniversitelerde yükseköğretim yönetimi alanına ilişkin lisansüstü programlar açılmıştır (Rosenzweig, 1998). Buna ek olarak, günümüzde yayınlanan uluslararası raporlarda yükseköğretime ilişkin ayrı bir bölümün açılması da alana verilen önemin bir göstergesidir.

Özellikle II. Dünya Savaşı sonrası yükseköğretime erişim imkânlarının iyileştirilmesiyle birlikte gerçekleşen sayısal artış, yükseköğretim kurumlarında örgütlenme, planlama, kadrolaşma, yönetim, bütçe, fiziki altyapı, barınma ve öğrenci hizmetleri bağlamında birçok zorluğu gündeme getirmiştir. Üniversitelerin yönetiminde büyük engel ve sorunlara neden olan söz konusu zorluklar, akademik bir alan olarak yükseköğretim yönetimi alanının doğmasına zemin hazırladığı söylenebilir (Balderson,1995) . Yükseköğretim yönetimi alanında yükseköğretim ile ilgili sorunları temel alan, bu sorunlara yönelik politikalar öneren ve yürürlükteki yükseköğretim politikalarının değerlendirmesini içeren akademik çalışmalar ön plandadır. Bunun yanı sıra yükseköğretim kurumları idari kadrolarının uzmanlık becerilerini geliştirmeye dönük çalışmalar da alanın var olma sebebi olarak değerlendirilebilir (Gök & Gümüş, 2015).

Yükseköğretim yönetimi alanı Türkiye özelinde ele alındığında, bazı sayısal verilere bakmak ve alanın gelişimine ilişkin süreçleri irdelemek faydalı olabilir. Bu çerçevede yükseköğretim sistemine yedi milyondan fazla öğrencinin (açık öğretim dâhil) kayıtlı olduğu ve söz konusu sistemde 160 bine yakın akademik personel ile 130 bine yakın idari personelin görev yaptığı düşünüldüğünde Türkiye'de yükseköğretime erişim olanaklarının umut verici düzeyde olduğu söylenebilir (Yükseköğretim Kurulu, 2017).Yükseköğretime erişim konusunda önemli bir aşama kaydeden yükseköğretim sisteminin yönetim, denetim ve planlama gibi süreçlerinin bilimsel temellere dayandırılmasına yönelik çeşitli girişimler de dikkat çekmektedir. Bu çerçevede son yıllarda bazı üniversitelerin "yükseköğretim çalışmaları" alanında lisansüstü programlar açması, yükseköğretim araştırma merkezleri kurması ve alanın 2015 yılında doçentlik alanı olarak tanımlanması önemli gelişmelerdir. Diğer yandan Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) (2012), Kalkınma Araştırmaları Merkezi (KAM) (2014), Siyaset, Ekonomi ve Toplum Araştırmaları Vakfı (SETA) (2011, 2014), Eğitim Reformu Girişimi (ERG) (2013) gibi sivil toplum kuruluşlarının son yıllarda yayınladıkları raporlar, yükseköğretime odaklanan "Yükseköğretim Dergisi", "Yükseköğretim ve Bilim Dergisi" gibi akademik dergilerin yayınlanması da olumlu gelişmeler olarak değerlendirilebilir.

Ayrıca Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tarafından yayınlanan "Yüksek Öğretim Dergisi" de alana yönelik son derece önemli bir girişimdir. Bu girişimlerin yeni bir çalışma alanı olarak yükseköğretim yönetimi alanının Türkiye'deki gelişim sürecine önemli katkılar sağlayacağı düşünülebilir.

Bu çalışmanın amacı, 2006-2016 yılları arasında yükseköğretim yönetimi konusunda Türkiye'de yapılmış olan doktora tezlerinin mevcut durumunu konu, yöntem ve analiz teknikleri açısından incelemektir. Bu amaç doğrultusunda yükseköğretim yönetimi alanında yapılan doktora tezlerinde aşağıdaki alt problemlere cevap aranmıştır:

1. Genel karakteristik özellikleri nelerdir?
2. Konu dağılımı nasıldır?
3. Araştırma deseni dağılımı nasıldır?
4. Örneklem teknikleri ve örneklem kitlesi dağılımı nasıldır?
5. Veri toplama araçları dağılımı nasıldır?
6. Veri analiz teknikleri dağılımı nasıldır?

Alanın gelişim sürecine paralel olarak son on yılda yapılmış çalışmaların konu, yöntem ve analiz teknikleri bağlamında irdelenmesi, alanın gelişmekte olan veri tabanına önemli katkılar sağlayabilir. Yapılan taramalar sonucu söz konusu alana ilişkin çalışmaların özellikle son on yılda arttığı gözlemlendiği için 2006 ve 2016 yılları arasında yazılan doktora tezlerine odaklanılmıştır. Bu çalışmanın bulguları, araştırmacılar için alanın konu, yöntem ve analiz teknikleri bağlamındaki mevcut eğilimlerini sunması açısından önemli bir referans kaynağı olabilir. Buna ek olarak, bir alanda yapılmış olan doktora tezlerinin analiz edilmesi, alanın içeriği, derinliği ve yaygınlığı hakkında genel bilgiler verirken, alanın genel görünümünü de ortaya çıkarmaktadır (Al, 2008). Bu bağlamda yükseköğretim yönetimi alanındaki genel görünümün analiz edilerek ortaya çıkarılması, alanın gelişimine ve alanda çalışacak araştırmacılara büyük katkı sağlaması açısından önemlidir.

YÖNTEM

Yükseköğretim yönetimi konusunda son on yılda yapılmış doktora tezlerinin mevcut durumunun çeşitli değişkenler çerçevesinde incelendiği bu çalışma, nitel araştırma yöntemi desenlerinden durum çalışması deseniyle tasarlanmıştır. Durum çalışması bir olayın, ortamın, programın, sosyal grubun yada birbirine bağlı sistemlerin derinlemesine incelendiği nitel bir desendir. Durum çalışmasında incelenen durum herhangi bir olay, etkinlik, program ya da bireyler olabilir ve söz konusu durumlar zaman ve mekâna bağlı olarak tanımlanır (Merriam, 2009). Çalışmanın evreni, Türkiye'de 2006-2016 yılları arasında yükseköğretim yönetimi konusunda yapılmış doktora tezleridir. Söz konusu yıllar, alandaki doktora çalışmalarının son yıllara ilişkin güncel eğilimlerini konu, yöntem ve analiz teknikleri bağlamında belirlemek amacıyla seçilmiştir. Araştırmada örneklem seçimi, amaçlı örneklem yöntemi olan ölçüt belirleme tekniği ile yapılmıştır. Yükseköğretim kurumlarına ilişkin çalışmalar yönetim, eğitim öğretim, topluma hizmet, araştırma gibi farklı ve kapsamlı konuları içermekte ve yine farklı disiplinlerde

incelenmiştir. Ayrıca her bir konu için farklı anahtar kelimeler kullanılması gerektiğinden araştırma, yönetim konu alanı ile sınırlandırılmıştır. Örneklem seçimi için kullanılan ölçütler şu şekildedir:

1. Doktora tezlerinin araştırma konusu, yükseköğretim yönetimi ile ilişkili olmalıdır. Yükseköğretim kurumlarında eğitim-öğretim, topluma hizmet ve araştırma konuları hariç bırakılmıştır.
2. Doktora tezleri, 2006-2016 yılları arasında yayınlanmış ve izinli olmalıdır.
3. Doktora tezlerinin dili Türkçe veya İngilizce olmalıdır.

Türkiye’de yükseköğretim alanında yapılmış doktora tezlerine YÖK tez merkezi (YÖKtm) veri tabanından erişilmiştir. Doktora tezlerine erişim için veri tabanındaki aramalarda özetle geçişin seçeneği kullanılmıştır. Türkçe anahtar kelime olarak “yükseköğretim”, “üniversite” ve “yönetim”, İngilizce olarak “higher education”, “university” “management” ve “administration” kelimeleri kullanılmıştır. Taramalar sonucu ulaşılan doktor tezlerini incelemek amacıyla veri toplama aracı olarak Sözbilir ve Kutu (2008) tarafından geliştirilen “Yayın Sınıflama Formu” revize edilerek kullanılmıştır. Söz konusu form, yükseköğretim alanında çalışmalar yapan iki uzmanın görüşleri doğrultusunda araştırmacılar tarafından revize edilmiştir. Revize sürecinde doğrudan yükseköğretim yönetimi alanıyla ilgili olan doktora tezlerini irdelemek için yükseköğretim yönetimine ilişkin yönetim, planlama ve örgütsel davranış gibi belirli temalar oluşturulmuş ve veriler forma bu temalar doğrultusunda kodlanmıştır. Kodlama sürecinde yaşanan uyumsuzluklarda uzman görüşüne başvurulmuştur.

Kodlama İşlemi

Anahtar kelimelerin ürettiği doktora tezleri bir Excel™ formuna kaydedilmiştir. Bu araştırmanın ölçütleri ile ilişki olan tezler seçilmiştir. Seçilen araştırmalardan veri havuzu oluşturulmuştur (n=118). Veri havuzunda tekrar eden araştırmalar çıkartılmıştır (n=35). Ayrıca izinli olmayan tezlerin özet kısımları kodlamalar için yeterli veri içermediğinden veri havuzundan çıkartılarak veri seti oluşturulmuştur (n=22). Bu aşamadan sonra veri havuzu toplam 61 bağımsız çalışmadan oluşmuştur. Veri seti doktora tez numaralarına göre sıralanmış ve 1’den başlayarak yeniden numaralandırılmıştır. Sistematik örnekleme tekniğiyle rastlantısal olarak seçilen altışar tez, iki araştırmacı tarafından bağımsız olarak kodlanmıştır. Kodlamalar karşılaştırılmış, tutarsızlıklar ve çelişkiler tartışılmıştır. Daha sonra veri setindeki tüm tezler iki araştırmacı tarafından ortak kodlanmış ve kodlamalardaki uyumsuzluklara ilişkin uzman görüşüne başvurulmuştur. Son olarak uzman görüşleri doğrultusunda kodlama formuna son hali verilmiş ve veriler, analiz sürecine dâhil edilmiştir. Araştırmada elde edilen veriler, içerik analizi tekniği ile analiz edilmiştir. Veri toplama aracında düzenlenen temalara göre kodlamalar yapılmıştır. İçerik analizinde kategori ve frekans analizi teknikleri kullanılmıştır.

Veri Analizi

Bu çalışmada yükseköğretim yönetimi alanındaki doktora tezle-

rinin mevcut durumunu çeşitli değişkenler açısından incelemek amaçlandığından içerik analizi tekniği kullanılmıştır. İçerik analizi bir metnin veya dokümanın içeriğini toplama ve analiz etme tekniğidir. Ayrıca içerik analizi, birçok metin veya doküman içeriğinin tablo ve çizelgelere dönüştürülerek karşılaştırma yapabilmeye imkân sağlar. İçerik analizlerinde yapılan kodlamalarla, araştırma sorularına göre yönelim, sıklık, yoğunluk ve alan gibi özellikler belirlenir (Neuman, 2010). Bu çerçevede doktora tezlerinin mevcut durumu konulara, kullanılan araştırma yöntemlerine, seçilen örneklem kitlelerine ve veri analiz tekniklerine göre incelenmiş ve alandaki eğilim ve sıklıkları ortaya çıkarabilmek için içerik analizi tekniği kullanılmıştır.

Geçerlik ve Güvenirlik

Nitel araştırmalarda geçerlik, çalışmanın inandırıcılığını ve aktarılabilişliğini sağlamaya yönelik süreçleri kapsamaktadır (Lincoln & Guba, 1985). Bu çerçevede çalışmanın iç geçerliğini (inandırıcılık) sağlamak amacıyla temalar, içsel homojenlik ve dışsal heterojenlik ölçütleri dikkate alınarak değerlendirilmiştir. Bunun yanı sıra çalışma, araştırma süreci dışında olan bir uzman aralıklarla sunulmuş ve uzman yorumları dikkate alınmıştır. Dış geçerlik (aktarılabilişlik) için desen, örneklem, veri toplama aracı, kodlama işlemleri ve verilerin çözümlenmesine ilişkin bilgiler ayrıntılı bir şekilde sunularak konu ile ilgili çalışma yapacak araştırmacılara yardımcı olmak amaçlanmıştır.

Nitel araştırmalarda güvenirlilik, araştırma sürecinin ve bulguların açık ve anlaşılır şekilde sunularak dış değerlendiricilerin araştırmanın tutarlılığını kontrol edebilmesine imkân verecek şekilde planlanmasıdır (Lincoln & Guba, 1985). Bu çerçevede çalışmada irdelenen durum, kullanılan yöntemler, veri toplama ve veri analizi yöntemleri detaylı olarak sunulmuştur. Son olarak tartışma bölümünde elde edilen bulguların literatürdeki çalışma bulgularıyla olan ilişkileri değerlendirilmiştir.

BULGULAR

Bu bölümde çalışma kapsamında elde edilen bulgular alt problemlere göre sunulmuştur. Çalışmanın birinci alt problemi olan yükseköğretim yönetimi alanında yapılan doktora tezlerinin genel karakteristik özellikleri, tezlerin hazırlandığı yıl, üniversite, anabilim dalı ve dil ile ilgili bilgileri içermektedir. Söz konusu bilgiler, Tablo 1’de sunulmuştur.

Tabloda görüldüğü gibi yükseköğretim yönetimi alanında yapılan doktora tezlerinin büyük çoğunluğu kamu üniversitelerinde öğrenim gören araştırmacılar tarafından hazırlanmıştır. Diğer yandan vakıf üniversitelerinin alandaki doktora tez sayısı oldukça düşüktür. Söz konusu tezlerin ana bilim dalları incelendiğinde eğitim bilimleri anabilim dalının büyük bir payı olduğu söylenebilir. Eğitim bilimleri anabilim dalı dışında sırasıyla işletme ve iktisat anabilim dallarında da alana ilişkin doktora tezi hazırlandığı görülmektedir. Bunun yanı sıra hukuk ve mimarlık gibi diğer anabilim dallarında da yükseköğretim yönetimine ilişkin doktora tezi üretilmektedir. Bu durum alanın disiplinler arası bir çalışma alanı olduğunun bir göstergesi olarak değerlendirilebilir. Tezlerin hazırlandığı yıllar dikkate alındığında son yıllarda yükseköğretimle ilgili tez sayısının belirgin bir düzeyde artış gösterdiği söylenebilir. Bu durum alanın önemli bir araş-

Tablo 1: Yükseköğretim Yönetimi Alanındaki Doktora Tezlerinin Karakteristik Özellikleri

Üniversite	F	%	Anabilim dalı	f	%
Kamu	55	90.2	Eğitim bilimleri	28	45.9
Vakıf	5	8.2	İşletme	12	19.7
Diğer	1	1.6	İktisat	4	6.6
			Diğer	17	27.8
Toplam	61	100	Toplam	61	100
Yıl Aralığı			Dil		
2006-2009	16	26.2	Türkçe	58	95.1
2010-2013	30	49.2	İngilizce	3	4.9
2014-2016	15	24.6			
Toplam	61	100	Toplam	61	100

Tablo 2: Yükseköğretim Yönetimi Alanında Üretilen Doktora Tezlerinin Konu Dağılımı

Konu	f	%	Konu	f	%
Kurumsal yapı ve yönetim süreçleri	14	16.1	Örgütsel davranış	4	4.6
Finansman yönetimi	11	12.6	Çalışma yaşamı ve sorunları	3	3.4
Kurumsal performans ve etkinlik	9	10.3	Kurumsal itibar	3	3.4
Küreselleşme	7	8	İnsan kaynakları yönetimi	3	3.4
Üniversite işlevleri	5	5.7	Örgütsel iklim	2	2.4
Girişimcilik ve inovasyon	4	4.6	Özerklik ve akademik özgürlük	2	2.4
Üniversitenin diğer kurum işbirlikleri	4	4.6	Yönetici rol ve davranışları	2	2.4
Yerleşke mimarisi	4	4.6	Diğer	6	6.9
Kalite güvencesi	4	4.6			
Ara Toplam		71.1	Ara Toplam		28.9
			Toplam	87	100

tırma alanına dönüşmekte olduğuna ilişkin önemli bir gösterge olarak değerlendirilebilir. Son olarak tezlerin tamamına yakınının Türkçe yazıldığı belirlenmiştir.

Çalışmanın ikinci alt probleminde yükseköğretim yönetimi alanında yapılan doktora tezlerinin konu dağılımına ilişkin bilgiler ele alınmıştır. Söz konusu bilgiler, Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2'de görüldüğü gibi son on yılda yükseköğretim yönetimi alanında üretilen doktora tezlerinin çoğunluğu kurumsal yapı ve yönetim süreçleri, finansman yönetimi, kurumsal performans ve etkinlik ile yükseköğretimde küreselleşme kategorilerinde hazırlanmıştır. Kurumsal yapı ve yönetim süreçleri kategorisinde; kurumsal amaç, yapı ve yönetsel süreçler, kurumsallaşma ve stratejik planlama gibi konuların gündemde olduğu söylenebilir. Finansman yönetimi kategorisinde yükseköğretim kurumlarının finansmanı, finansman kaynakları, maliyet analizleri, bütçeleme ve finansman modeli önerileri gibi konular ön plandadır. Kurumsal performans ve etkinlik kategorisinde yükseköğretimin çıktılarına göre genel etkinlik analizleri, akademik performans ve fakülte başarısı gibi konular incelenmiştir. Yükseköğretimde küreselleşme kategorisinde ise uluslararasılaşma, öğrenci hareketlilikleri, değişim ve işbirliği, neoliberal politikaların yükseköğretime etkisi, örgütsel büyü-

me ve yayılma, Avrupa yükseköğretim alanı gibi konular ele alınmıştır. Bu kategorilerdeki konulara ilişkin eğilimin artması, neoliberal politikaların yükseköğretim sistemlerine yansımalarının bir sonucu olarak değerlendirilebilir. Çünkü kategoriler genel olarak incelendiğinde neoliberal politika sonuçlarının diğer konu alanlarını desteklediği açıkça görülebilir. Bu çerçevede alternatif finansman önerileri, kurumsal performans ve uluslararasılaşma gibi konuların söz konusu politikaların yansımaları olarak araştırmacıların dikkatini çektiği söylenebilir. Bu konulara ek olarak yükseköğretim yönetimi alanında yükseköğretimin işlevleri, girişimcilik ve inovasyon, yükseköğretimde kalite güvencesi ve kalite göstergeleri, üçüncü kuşak üniversiteler, vakıf üniversitelerinin yükseköğretimdeki yeri, üniversite güvenliği, hesap verebilirlik ve risk yönetimi gibi konularda belirli sıklıklarda irdelenen konular arasındadır.

Çalışmanın üçüncü alt probleminde yükseköğretim yönetimi alanında yapılan doktora tezlerinde kullanılan araştırma yöntemleri ele alınmıştır. Tezlerde kullanılan araştırma yöntemlerinin dağılımı Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3'te görüldüğü gibi yükseköğretim yönetimi alanında üretilen doktora tezlerinin ağırlıklı olarak nicel yöntemle yürütüldüğü, nitel ve karma yöntem araştırmalarının daha az

Tablo 3: Yükseköğretim Yönetimi Doktora Tezlerinin Araştırma Yöntem ve Desenlerine Göre Dağılımı

Yöntem/Desen		f	%	Yöntem/Desen		f	%
Nitel	Durum çalışması	9	14.7	Nicel	Tarama	12	19.7
	Derleme	2	3.3		İlişkisel	7	11.5
	Eleştirel	2	3.3		İkincil veri işleme	6	9.8
	Tarihsel ve betimsel	2	3.3		Nedensel karşılaştırmalı	3	4.9
	Gömülü teori	2	3.3		Deneysel (Tek gruplu son test)	1	1.6
	Kültür analizi	1	1.6		Ara toplam	29	47.5
	Ara toplam	18	29.5	Karma	Açıklayıcı	4	6.6
					Keşfedici	4	6.6
			Çeşitleme		6	9.8	
			Ara toplam	14	23		
Genel Toplam						61	100

Tablo 4: Doktora Tezlerinin Örneklem Teknikleri ve Örneklem Kitleleri

Örneklem Tür Yöntemi		f	%	Örneklem büyüklüğü		f	%
Olasılık temelli	Tesadüfi	8	11	1*10	2	3.7	
	Tabakalı	10	13.8	11*30	9	16.6	
	Ara toplam	18	24.8	31*100	9	16.6	
Amaçlı	Amaçlı	25	34.2	101*300	6	11.2	
	Kolay ulaşılabilir	25	34.2	301*1000	22	40.7	
	Ara toplam	50	68.4	1001*	6	11.2	
Tüm evren		5	6.8	Toplam	54	100	
	Toplam	73	100		4	6.6	
Katılımcı				Üniversite türü			
	İç paydaş	53	93.3	Kamu	29	54.7	
	Dış paydaş	1	1.7	Vakıf	6	11.3	
	İç ve dış	3	5	Karma	18	34	
	Toplam	57	100	Toplam	53	100	

sıklıkla kullanıldığı söylenebilir. Ancak nitel ve karma yöntemli araştırma sayısı son yıllarda belirgin düzeyde artış göstermiştir. Nicel yöntem kullanılan doktora tezlerinde ağırlıklı olarak tekil tarama, ilişkisel ve ikincil veri işleme desenleri kullanılmıştır. Diğer yandan nitel yöntem kullanılan tezlerin büyük çoğunluğu durum çalışması deseniyle tasarlanmıştır. Gömülü teori, eleştirel ve kültür analizi gibi desenlerin oldukça düşük sayıda olması dikkat çekici bir ayrıntıdır.

Çalışmanın dördüncü alt probleminde yükseköğretim yönetimi alanında yapılan doktora tezlerinin örneklem teknikleri ve örneklem kitlelerine göre dağılımı Tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4 incelendiğinde doktora tezlerinin örneklem yöntemlerinin olasılık temelli ve amaçlı olmak üzere iki kategoride toplandığı görülmektedir. Olasılık temelli örneklem yöntemlerinde tesadüfi ve tabakalı örneklem teknikleri, amaçlı örneklem yöntemlerinde ise ağırlıklı olarak amaçlı ve kolay ulaşılabilir örneklem teknikleri kullanılmıştır. Buna ek olarak beş çalışmada örneklem alınmadığı ve tüm evrene ulaşıldığı

tespit edilmiştir. Bu durumun araştırmaların nicel, nitel ya da karma modellerle yürütülmeleriyle ilgili olduğu söylenebilir. Nicel yöntemde tesadüfi ve tabakalı, nitel yöntemde ise amaçlı ve kolay ulaşılabilir örneklem yöntemleri tercih edilmektedir. Diğer yandan nicel araştırmalarda da amaçlı ya da kolay ulaşılabilir örneklem tekniklerinin kullanıldığı gözlenmiştir.

Katılımcı türü bağlamında araştırmalarda elde edilen verilerin kaynakları ele alınmıştır. Bu çerçevede yükseköğretim kurumları bünyesinde çalışan akademik ya da idari personel ile eğitim gören öğrenciler iç paydaşlar, yükseköğretim kurumlarıyla yakın ilişki içinde olan iş kolları temsilcileri gibi katılımcılar dış paydaşlar olarak değerlendirilmektedir. Tabloda görüldüğü gibi araştırma katılımcılarının neredeyse tamamı iç paydaşlardan oluşmaktadır.

Örneklem büyüklüğü çerçevesinde araştırmalarda ulaşılan örneklem büyüklükleri ele alınmıştır. Örneklem büyüklüklerinin genelde 100 ve üzeri gruplardan oluştuğu görülmektedir. Bu durumun araştırmalarda nicel yönetime daha sık başvuru

rulduğundan kaynaklandığı söylenebilir. Diğer yandan daha küçük örneklem gruplarıyla çalışılan tezlerde nitel yöntem kullanıldığı gözlenmiştir. Örneklem alınan üniversitelerin türleri incelendiğinde araştırmacıların çoğunlukla sadece devlet üniversitelerine yoğunlaştığı, bazı araştırmaların ise devlet ve vakıf üniversitelerini birlikte incelediği söylenebilir. Birkaç araştırmada sadece vakıf üniversiteleri örneklem grubunda yer almıştır. Örneklem alınan üniversite türleri araştırmanın amaç ve konusuna göre değişebilir ancak vakıf üniversitelerine yönelik araştırmaların ihmal edilmemesi gerektiği söylenebilir.

Çalışmanın beşinci alt probleminde yükseköğretim yönetimi alanında yapılan doktora tezlerinde kullanılan veri toplama araçlarının dağılımı incelenmiştir. Veri toplama araçlarına ilişkin bilgiler Tablo 5'te sunulmuştur.

Tablo 5'te görüldüğü gibi araştırmalarda kullanılan veri toplama araçlarının çoğunluğunu anket formları oluşturmaktadır. Diğer yandan dokümanlar ve yarı yapılandırılmış görüşme formları da tezlerde veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Sonuç olarak araştırmalarda anket, doküman ve yarı yapılandırılmış görüşme formunun sıklıkla kullanıldığı, gözlem tekniğine ise çok sık başvurulmadığı söylenebilir.

Çalışmanın altıncı alt probleminde yükseköğretim yönetimi alanında yapılan doktora tezlerinde kullanılan veri analiz tekniklerinin dağılımı incelenmiştir. Veri analiz tekniklerine ilişkin bilgiler Tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 5: Doktora Tezlerinde Kullanılan Veri Toplama Araçları

Veri Toplama Araçları	f	%
Anket	38	45.7
Doküman	22	26.5
Yarı yapılandırılmış form	16	19.3
Diğer	7	8.5
Toplam	83	100

Tablo 6: Doktora Tezlerinde Kullanılan Veri Analiz Teknikleri ve Veri Toplama Araçları

Veri Analiz Teknikleri			Veri Analiz Teknikleri				
	f	%		f	%		
Nitel	Frekans ve yüzde	26	13.8	Nitel	İçerik analizi	10	5.3
	Ortalama ve standart sapma	37	19.7		Betimsel analiz	15	8
	Grafik gösterimi	8	4.3		Diğer	3	1.6
	T-testi	21	11.2		Ara toplam	28	14.9
	Anova	26	13.8				
	Regresyon	10	5.3				
	Korelasyon	12	6.4				
	Faktör analizi	4	2.1				
	Diğer parametrik	6	3.2				
	Non parametrik	10	5.3				
	Ara toplam	160	85.1				
			Genel toplam	188	100		

Tablo 6'da görüldüğü gibi yükseköğretim yönetimi alanında üretilen doktora tezlerinde sıklıkla nicel veri analiz tekniklerinin kullanıldığı gözlenmektedir. Ancak kullanılan analiz tekniklerinin özellikle belirli testlerde yoğunlaştığı dikkat çekmektedir. Örneğin, faktör analizi ve regresyon gibi analizler içeren tekniklerin çok düşük oranda kullanılması ya da daha ileri düzey istatistik bilgisi gerektiren tekniklerin hiç kullanılmaması ilgi çekici bir detaydır. Diğer yandan nitel veri analiz teknikleri bağlamında betimsel ve içerik analizi tekniklerinin yoğun olarak kullanıldığı belirlenmiştir.

TARTIŞMA ve SONUÇLAR

Bu çalışmanın amacı, 2006-2016 yılları arasında yükseköğretim yönetimi konusunda yapılmış olan doktora tezlerinin mevcut durumunu konu, yöntem ve analiz teknikleri açısından incelemektir. Bu amaç doğrultusunda yükseköğretim yönetimi alanında yapılan doktora tezlerinin; genel karakteristik özellikleri, konu, araştırma deseni, örneklem teknikleri ve örneklem kitlesi, veri toplama araçları ve veri analiz teknikleri dağılımları ele alınmıştır. Söz konusu dağılımları incelemek, alandaki araştırma eğilimlerini göstermesi açısından önemlidir.

Bu çalışmada iki önemli sınırlılıktan söz edilebilir. İlk olarak, yükseköğretim yönetimi alanının Türkiye'de köklü bir geçmiş olmadığı için henüz tanımlanmış bir konu alanı olmamasıdır. Bu durum alanda yapılan çalışmaları tarama, bulma, sınıflama ve kategorize etme sürecinde bazı belirsizlikleri gündeme getirmiştir. Bu yüzden çalışmada sınırlı sayıda anahtar sözcükle tarama yapılmış ve elde edilen tezlerin yükseköğretim yönetimi alanıyla ilişkisi incelenerek analize alınmıştır. Süreçte bazı hataların yapılmış olabileceği ve araştırmaya dâhil edilmesi gereken bazı çalışmaların ihmal edilmiş olabileceği söylenebilir. Diğer yandan ikinci sınırlılık, tarama sonucu elde edilen 118 tezden sadece 61'inin izinli olarak analize alınmasıdır. Söz konusu sınırlılık, çalışmadan kaynaklanmasa da izinsiz tezlerin çalışmayı sınırlandırdığı ve bu durumun çalışma bulgularını olumsuz etkilediği söylenebilir. Sonuç olarak çalışma, son on yılda yükseköğretim yönetimi alanıyla ilişkili olduğu düşünülen 61 izinli doktora tezinin içerdiği bilgilerle sınırlıdır.

Çalışmanın birinci alt probleminde doktora tezlerinin büyük çoğunluğunun kamu üniversitelerinde üretildiği belirlenmiştir. Bu durum kamu üniversitelerinde alana ilişkin eğilimin daha fazla olduğunu ya da vakıf üniversitelerindeki akademisyen ve araştırmacıların yükseköğretim yönetimi alanına henüz ilgi göstermediğinden kaynaklanabilir. Diğer yandan genel olarak alanın Türkiye’de henüz gelişmekte olması da söz konusu dağılımları etkileyebilmektedir. Doktora tezlerinin bir başka karakteristik özelliği tezlerin üretildikleri anabilim dallarıyla ilgilidir. Bu konuda eğitim bilimleri anabilim dalının yükseköğretim doktora tezlerinde açık ara önde olduğu saptanmıştır. Tezlerin neredeyse yarısı eğitim bilimleri anabilim dalında hazırlanmıştır. Bu durum yükseköğretim alanının eğitim bilimleri alanıyla olan yakın ilişkisinden kaynaklanabilir. Ancak işletme ve iktisat anabilim dalları birlikte ele alındığında söz konusu dallarda da ciddi sayıda tez üretildiği belirlenmiştir. Bu çerçevede neo liberal küreselleşme politikalarının (Harvey, 2003) yükseköğretim sistemlerine yansımaları olarak yükseköğretimin finansmanı konularının işletme ve iktisat dallarında araştırmacıların ilgisini çektiği söylenebilir. Tezlerin üretildiği yıllar dikkate alındığında yükseköğretim yönetimi ile ilgili tez sayısının belirgin bir düzeyde artış gösterdiği saptanmıştır. Bu bulguya paralel olarak Byun (2009) çalışmasında, eğitim bilimleri alanında yükseköğretim odaklı çalışmaların sayısında önemli artışların gözlemlendiğini saptamışlardır. Bu durumun yükseköğretime erişim düzeyindeki olumlu gelişmelerin sonucu sistemde gündeme gelen çeşitli sorunlara yönelik bilimsel bir zemin oluşturma eğiliminden kaynaklandığı söylenebilir. Tezlerin genel karakteristik özelliklerine bakıldığında Türkiye’de yükseköğretim yönetimi alanında doktora düzeyinde bir program olmadığı için alanda üretilen doktora tezlerinin eğitim bilimleri, iktisat ve işletme gibi alanlarda doktora eğitimi almış araştırmacılar tarafından yürütüldüğü gözlenmiştir. Alanın özgü bir araştırmacı havuzu olmadığı için yükseköğretim çalışmaları, farklı alanlarda farklı enstrümanlarla yürütülmektedir. Özetle, farklı disiplinlerden gelen araştırmacılar, kendi alanlarındaki tartışma konularını yükseköğretime uyarlamakta ve alanlarına özgü araçları kullanarak yükseköğretim çalışmalarını yürütmektedirler.

Çalışmanın ikinci alt probleminde yükseköğretim yönetimi alanında üretilen doktora tezlerinin çoğunluğunun kurumsal yapı ve yönetim süreçleri, finansman yönetimi, kurumsal performans ve etkinlik ile yükseköğretimde küreselleşme kategorilerinde hazırlandığı belirlenmiştir. Eğitim bilimleri alanında hazırlanan çalışmalar genel olarak değerlendirildiğinde örgütsel konular, yönetim süreçleri, liderlik ve tutum gibi konuların ön planda olduğu söylenebilir (Turan et al., 2014; Turan et al., 2016). Söz konusu çalışmalarda eğitim bilimleri alanındaki konu eğilimlerinin yükseköğretim alanında da etkili olduğu görülmektedir. Diğer yandan yükseköğretim alanındaki bilimsel atf örüntülerini inceleyen Budd ve Magnuson (2010), atfıların, atfı yapılan kaynak ve yazar çerçevesinde büyük benzerlikler taşıdığını belirlemiş ve bu durumun konu dizinindeki eğilimleri gösterdiğini saptamışlardır. Bununla birlikte konu eğilimindeki benzerlik, araştırmacıların yanı sıra tez danışmanlarının da tematik bağlamda aynı düzlemde ilerlediğinin bir göstergesi olarak değerlendirilebilir. Bu bulguya paralel olarak yükseköğretim çalışmalarına ilişkin bazı araştırmalarda,

alandaki çalışmaların tek tipleşme eğiliminde olduğu, tematik çerçevede farklılaşmanın yetersizliği ve uluslararası boyutun ihmal edildiği saptanmıştır (Bastalich, 2017; Verburch, Elen, & Lindblom-Ylänne, 2007; Jung, 2015; Teichler, 1995). Aynı şekilde bu çalışmada da konu eğilimlerinin benzer olduğu ve konu çeşitliliğinin düşük düzeyde olduğu belirlenmiştir. Bu durumda alanda çalışılması gereken bazı boyutların ihmal edildiği için araştırmaların dar bir çerçevede yürütüldüğü söylenebilir.

Çalışmanın üçüncü alt probleminde alanda üretilen doktora tezlerinin ağırlıklı olarak nicel yöntemle yürütüldüğü, nitel ve karma yöntem araştırmaların daha az sıklıkla kullanıldığı saptanmıştır. Diğer yandan nitel ve karma yöntemli araştırma sayısının son yıllarda belirgin düzeyde arttığı da söylenebilir. Araştırmaların metodolojik eğilimlerini irdeleyen çalışmalarda genel olarak benzer bulgulara ulaşılmaktadır. Hutchinson ve Lovell (2004) yükseköğretim dergilerinde yayınlanan çalışmaların genel özelliklerini inceledikleri çalışmalarında nicel yöntemin baskın bir metot olarak kullanıldığını belirlemişlerdir. Bunun yanı sıra Melendez (2002) yükseköğretim çalışmalarına odaklandığı araştırmasında, 1977 ve 1997 yıllarını kapsayan 20 yıllık dönemdeki metodolojik eğilimleri incelemiştir. Sonuç olarak 1977 yılında araştırmaların ağırlıklı olarak nicel yöntemle yürütüldüğünü, 1997 yılına doğru ise nitel yöntemin ağırlık kazandığını saptamıştır. Bu bulguya paralel olarak nitel ve karma yöntemin son yıllarda daha sık kullanılmaya başlandığı söylenebilir (Ritter, 2012). Desen bağlamında ele alındığında nicel yöntem kullanılan doktora tezlerinde ağırlıklı olarak tekil tarama, ilişkisel ve ikincil veri işleme desenleri kullanılmıştır. Diğer yandan nitel yöntem kullanılan tezlerin büyük çoğunluğu durum çalışması deseniyle tasarlanmıştır. Gömülü teori, eleştirel ve kültür analizi gibi desenlerin oldukça düşük sayıda olması dikkat çekici bir ayrıntıdır. Bu durumda nitel yöntemli tezlere olan eğilimin tek boyutlu kaldığı, araştırmacıların durum çalışması desenine yoğunlaştıkları söylenebilir. Aynı şekilde Jung (2015) çalışmasında eleştirel, gömülü teori ya da kültür analizi gibi desenlerin çok düşük düzeyde kullanıldığı ve desen bağlamında benzer eğilimlerin görüldüğünü belirlemiştir. Özetle, araştırma yöntemi çerçevesinde tezlerin büyük oranda nicel yöntemle yürütüldüğü, nitel ve karma yöntemlere çok sık başvurulmadığı söylenebilir. Bu durumda araştırmacıların doktora eğitimi sürecinde aldıkları eğitim yönünde araştırma tasarlayacakları düşünüldüğünde bilimsel araştırma yöntemleri derslerinin nicelik ve nitelik açısından sorgulanması gerektiği söylenebilir. Sonuç olarak, yükseköğretim yönetimi araştırmaları ağırlıklı olarak nicel yöntemlerle kurgulanmakta ve özellikle belirli, bilinen desenler yoğun olarak kullanılmaktadır.

Çalışmanın dördüncü alt probleminde doktora tezlerinin örneklem teknikleri ve örneklem kitleleri ele alınmış ve örneklem tekniklerinde tesadüfi, tabakalı, amaçlı ve kolay ulaşılabilir tekniklerin sıklıkla kullanıldığı belirlenmiştir. Söz konusu tekniklerden tesadüfi ve tabakalı nicel yöntemli, amaçlı ve kolay ulaşılabilir örneklem ise nitel yöntemli araştırmalarda ağırlıklı olarak tercih edilmektedir. Ancak bazı çalışmalarda araştırma modeli ile örneklem tekniği arasında çelişkiler gözlenmiştir. Bu durumun örneklem yöntemlerindeki analitik hata tiplerine işaret ettiği düşünülmektedir (Karadağ, 2010). Doktora tezlerinde

dikkat çeken bir başka ayrıntı da katılımcıların neredeyse tamamının iç paydaşlardan oluşmasıdır. Bu durumda araştırmaların katılımcı türü bağlamında sığ bir popülasyonda yürütüldüğü, yükseköğretim kurumlarıyla yakın ilişki içinde olan diğer kurum paydaşlarından veri toplanmadığı ya da sahaya inilmediği söylenebilir. Bu konuda Turan ve ark. (2014) çalışmalarında eğitim yönetimi alanında çalışan araştırmacıların en kolay ulaşılabılır veri kaynağına yönelindiklerini saptamışlar ve bu yüzden alanda üretilen bilgilerin pratikteki bir soruna çözüm getirebilme olasılığının düşük olduğunu belirtmişlerdir. Bu çerçevede benzer bir durumun yükseköğretim yönetimi alanı için de geçerli olduğu söylenebilir. Çalışmalarda örneklem büyüklükleri, araştırmaların yöntemleriyle yakından ilişkilidir. Bu çalışma kapsamında incelenen araştırmaların çoğunluğu nicel yöntemle kurgulandığı için örneklem büyüklükleri de bu duruma bağlı olarak 100 ve üzeri gruptan oluşmaktadır.

Çalışmanın beşinci alt probleminde veri toplama aracı olarak anketlerin oldukça popüler olduğu saptanmıştır. Bir ölçme aracı olarak anketlerin araştırmalarda yoğun olarak kullanılması, araştırmaların ağırlıklı olarak nicel yöntemle yürütüldüğünden kaynaklanmaktadır. Bunun yanı sıra dokümanların veri toplama aracı olarak kullanılması, yükseköğretim yönetimi alanında yazılı belgelerin araştırmalara katkı sağlayabilecek ciddi veriler içerdiğini göstermektedir. Yarı yapılandırılmış görüşme formları nitel yöntem araştırmalarda sıklıkla kullanılmaktadır. Bu bağlamda nicel, nitel ya da karma modelleri araştırmalarda veri toplama aracı çeşitliliğinin oldukça az sayıda olduğu, alanının derinlemesine incelenmesi için gerekli olan gözlem ve saha çalışması gibi veri toplama tekniklerine başvurulmaması önemli bir eksikliklerdir.

Çalışmanın son alt probleminde veri analiz tekniklerinin dağılımı incelenmiş vetezelerin çoğunluğu nicel metodolojide kurgulandığı için nicel veri analiz tekniklerinin sıklıkla kullanıldığı belirlenmiştir. Ancak diğer değişkenlerde olduğu gibi veri analiz tekniklerinde de kullanılan testler benzerlikler taşımaktadır. Analizlerde frekans, ortalama, t-testi ve Anova testlerinin kullanım düzeyi çok yüksek iken yapısal eşitlik, çok değişkenli istatistik ya da lojistik regresyon gibi ileri düzey istatistiklerin nadiren kullanıldığı gözlenmiştir. Bu durumun veri analizi örüntülerinde sıradanlaşmaya ve tekrarlı çalışma sayısında artışa neden olduğu söylenebilir. Literatürde yapılan incelemelerde lojistik regresyon Peng ve ark. (2002), yapısal eşitlik modeli Green (2016) ve çok değişkenli ileri düzey istatistik tekniklerinin (Kim, Sohn, & Lee, 2010; Melendez, 2002) kullanıldığı yükseköğretim çalışmalarını değerlendiren araştırmalar mevcuttur. Bu çalışmalarda örneklem, ileri düzey istatistik tekniklerinin yurt dışı yükseköğretim çalışmalarında popüler olduğunu göstermektedir. Sonuç olarak bu çalışmada ele alınan doktora çalışmalarında konu, yöntem ve istatistiksel analiz teknikleri bağlamında büyük benzerliklerin olduğu, söz konusu çalışmaların belirli bir düzlem ve paradigma çerçevesinde ilerlediği, farklılıkları dikkate alan, derinlemesine çalışmaların sınırlı sayıda olduğu saptanmıştır. Çalışma bulguları genel olarak değerlendirildiğinde yükseköğretim yönetimi alanında üretilen tezlerle ilişkin bir tipoloji ortaya çıkarılabilir. Bu çer-

çevede yükseköğretim yönetimi alanındaki tezler genellikle nicel yöntemle kurgulanan, kamu üniversitelerinde yürütülen frekans, yüzde, t, Anova ve korelasyon gibi basit düzey nicel istatistiklerin kullanıldığı araştırmalar olarak nitelenebilir.

ÖNERİLER

1. Alanda üretilen doktora tezi konu eğilimlerindeki benzerlikler düşünüldüğünde, danışman öğretim üyelerinin öğrencilerini yükseköğretimle ilgili daha farklı, çalışılmamış ve özgün konulara yönlendirmeleri önerilebilir.
2. Lisansüstü eğitim sürecinde sunulan bilimsel araştırma yöntemlerine ilişkin derslerin nicelik ve nitelik bağlamında gözden geçirilmesi önerilebilir. Bu şekilde ileri düzey istatistik ve analiz tekniklerinin kullanıldığı çalışmalar araştırma niteliğini yükseltebilir.
3. Yükseköğretime erişim düzeyindeki gelişmelere paralel olarak yükseköğretim sisteminin yönetim, denetim ve planlama gibi süreçlerinin bilimsel temellere dayandırılması bağlamında üniversitelerde lisansüstü program sayılarını artırmak gibi alanın gelişimi için çeşitli politikalar üretilebilir.
4. Yükseköğretim yönetimi alanında çalışan araştırmacıların üniversite-sanayi işbirlikleri, kurumsal itibar, kalite güvencesi ve yönetici rolleri gibi konulara odaklanmaları önerilebilir.
5. Araştırmacılar, çalışmalarında farklı yöntem ve desenleri kullanmaları yönünde teşvik edilebilir. Bu şekilde araştırma niteliği önemli düzeyde gelişebilir.
6. Bu çalışmada yükseköğretim yönetimi alanında yazılan doktora tezleri irdelenmiştir. Bu bağlamda alanda üretilen yüksek lisans tezleri ve makalelere ilişkin bir inceleme de yapılabilir.
7. Herhangi bir alana ilişkin tematik ve metodolojik çalışmaların daha sağlıklı yapılabilmesi için yazarların tez yayınlarına kısıtlama getirmemeleri önerilebilir.

KAYNAKLAR

- Al, U. (2008). *Türkiye'nin bilimsel yayın politikası: Atf dizinlerine dayalı bibliyometrik bir yaklaşım*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Bastalich, W. (2017). Content and context in knowledge production: A critical review of doctoral supervision literature. *Studies in Higher Education*, 42(7), 1145-1157.
- Budd, J. M., & Magnuson, L. (2010). Higher education literature revisited: Citation patterns examined. *Research in Higher Education*, 51(3), 294-304.
- Byun, K. Y. (2009). An exploratory study on the characteristics and knowledge base of the study of higher education, *The Journal of Research in Education* 33, 147-176.
- Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK). (2012). *Uluslararası yükseköğretim ve Türkiye'nin konumu*. İstanbul: Eğitim Ekonomisi İş Konseyi Raporu. Retrieved from <https://www.deik.org.tr/uploads/uluslararası-yuksekogretim-hareketliliği-ve-türkiye-nin-konumu-raporu-2.pdf>
- Eğitim Reformu Girişimi (ERG). (2013). *Eğitim izleme raporu 2012*. İstanbul: Sabancı Üniversitesi.

- Gök, E., & Gümüş, S. (2015). Akademik bir alan olarak yükseköğretim yönetimi. In A. Aypay, (Ed.), *Türkiye’de Yükseköğretim: Alanı, Kapsamı ve Politikaları* (pp. 3-25). Ankara: Pegem Akademi.
- Green, T. (2016). A methodological review of structural equation modelling in higher education research. *Studies in Higher Education*, 41(12), 2125-2155.
- Harvey, D. (2003). *The new imperialism*. Oxford: Oxford University Press.
- Hutchinson, S. R., & Lovell, C. D. (2004). A review of methodological characteristics of research published in key journals in higher education: Implications for graduate research training. *Research in Higher Education*, 45(4), 383-403.
- Jung, J. (2015). Higher education research as a field of study in South Korea: Inward but starting to look outward. *Higher Education Policy*, 28(4), 495-515.
- Kalkınma Araştırmaları Merkezi (KAM). (2014). *Yükseköğretimin uluslararasılaşması çerçevesinde Türk üniversitelerinin uluslararası öğrenciler için çekim merkezi haline getirilmesi*. Araştırma Projesi Raporu. Ankara: Kalkınma Bakanlığı.
- Karadağ, E. (2010). Eğitim bilimleri doktora tezlerinde kullanılan araştırma modelleri: Nitelik düzeyleri ve analitik hata tipleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 1(1), 49-71.
- Kim, K.T., Sohn, B. L., & Lee, S. Y. (2010). An analysis and reflection of higher education research published in “the journal of educational administration”, *The Korean Journal of Educational Administration*, 28(3), 181-204.
- Lincoln, Y.S., & Guba, E.G. (1985). *Naturalistic inquiry*. Beverly Hills, CA: Sage.
- Melendez, J. (2002). *Doctoral scholarship examined: Dissertation research in the field of higher education studies*. (Doctoral dissertation). Available from Seton Hall University Dissertation and Theses. South Orange, NJ, United States.
- Merriam, S. B. (2009). *Qualitative research: A guide to design and implementation* (2nd ed.). San Francisco, CA: Jossey-Bass.
- Neuman, W. L. (2010). *Toplumsal araştırma yöntemleri: Nitel ve nicel yaklaşımlar*. (Ö. Sedef, çev.). İstanbul: Yayınodası Yayıncılık.
- Peng, C. Y. J., So, T. S. H., Stage, F. K., & St. John, E. P. (2002). The use and interpretation of logistic regression in higher education journals: 1988-1999. *Research in higher education*, 43(3), 259-293.
- Ritter, S. E. (2012). *Methodological orientation of research articles appearing in higher education journals*. Marshall University, Graduate School of Education and Professional Development.
- Rosenzweig, M. R. (1998). *The political university: Policy, politics and presidential leadership in the American university*. Baltimore & London: The Johns Hopkins University Press.
- Siyaset, Ekonomi ve Toplum Araştırmaları Vakfı (SETA). (2011). *YÖK’ün 30 yılı*. Ankara: SETA
- Siyaset, Ekonomi ve Toplum Araştırmaları Vakfı (SETA). (2014). *2013’te eğitim*. Ankara: SETA.
- Sözbilir, M., & Kutu, H. (2008). Development and current status of science education research in Turkey. *Essays in Education*, (Special Issue), 1-22. Retrieved from <https://www.researchgate.net/publication/253739474/download>
- Teichler, U. (1995). Research on higher education and employment and its implication for higher education management. *Higher Education Policy*, 8(1), 11-15.
- Turan, S., Bektaş, F., Yalçın, M., & Armağan, Y. (2016). Eğitim yönetimi alanında bilgi üretim süreci: Eğitim yönetimi kongrelerinin rolü ve serüveni üzerine bir değerlendirme. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 22(1), 81-108.
- Turan, S., Karadağ, E., Bektaş, F., & Yalçın, M. (2014). Türkiye’de eğitim yönetiminde bilgi üretimi: kuram ve uygulamada eğitim yönetimi dergisi 2003-2013 yayınlarının incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 20(1), 93-119.
- Verburgh, A., Elen, J., & Lindblom-Ylänne, S. (2007). Investigating the myth of the relationship between teaching and research in higher education: A review of empirical research. *Studies in Philosophy and Education*, 26(5), 449-465.
- Yükseköğretim Kurulu (YÖK). (2017). İstatistikler. Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sistemi. Retrieved from <https://istatistik.yok.gov.tr/>